

Sygn. akt IVU 610/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2013r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Szlufik

Protokolant: Dorota Węgrzyn

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2013r. w. Wrocławiu

odwołania L. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w. W.

z dnia 10.08.2012r. Nr (...)

w sprawie L. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w. W.

o zasiłek chorobowy

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Powódka L. G. wniosła odwołanie od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w. W. z dnia 10 sierpnia 2012 r. (znak: (...)) odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. oraz zobowiązującej powódkę do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 26 czerwca 2012 r. w kwocie 9 453,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi w kwocie 154,05 zł – łącznie 9 607,75 zł.

W uzasadnieniu odwołania powódka wskazała, iż strona pozwana wydała zaskarżoną decyzję w oparciu o ustalenia, zgodnie z którymi powódka w trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim wykonywała czynności związane z prowadzeniem zakładu pracy, tj. czynności polegające na wypełnianiu, sporządzaniu i podpisywaniu dokumentów dla pracownika firmy powódki, który uległ wypadkowi przy pracy. Czynności te, jak podała powódka, zostały zakwalifikowane przez stronę pozwaną jako zmierzające do uzyskania zarobku przez powódkę. Ustalenia te, zdaniem strony pozwanej przesądzają o wykorzystywaniu przez powódkę zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem.

Powódka powołując się na poglądy doktryny podniosła, iż formalno-prawne prowadzenie przedsiębiorstwa, jeżeli osoba je prowadząca jest równocześnie pracodawcą, nie jest wykonywaniem pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Wskazała nadto, iż wyłącznie w zakresie obowiązków powódki w związku z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą leżał i leży nadzór nad działalnością przedsiębiorstwa w zakresie spraw pracowniczych, w szczególności

zawieranie z pracownikami umów o pracę, sporządzanie i wydawanie świadectw pracy, ustalanie stawek wynagrodzeń, zatwierdzanie i sporządzanie list płac oraz przygotowanie dokumentacji pracowniczej do Urzędu Skarbowego, czy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaznaczyła, iż nie sporządzała i nie wypełniała żadnych z powoływanych przez stronę pozwaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji dokumentów dotyczących wypadku przy pracy jej pracownika – J. C..

W trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim, powódka, jak podkreśliła, jedynie dokonywała czynności polegających na składaniu jako pracodawca swojego podpisu na gotowych już do podpisu dokumentach związanych z wypadkiem przy pracy ww. pracownika, które to dokumenty zostały uprzednio wypełnione oraz przygotowane przez współpracujące z nią w zakresie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej Biuro Usług (...), a także przez J. S. specjalistę ds. BHP współpracującego z powódką w zakresie spraw BHP i spraw pracowniczych w prowadzonej przez powódkę działalności gospodarczej.

Powódka dodała, iż gotowe już dokumenty, z racji konieczności złożenia na nich podpisu przez powódkę jako pracodawcę, były przewożone przez J. S. lub przez osobę Biura (...) do domu powódki celem ich podpisania.

Nadto podniosła, iż z uwagi na przedłużający się okres w jakim przebywała na zwolnieniu lekarskim, została niejako zmuszona zaistniałymi i niezależnymi od jej woli okolicznościami do złożenia swojego podpisu na dokumentach związanych z wypadkiem przy pracy swojego pracownika. Dodała, iż niepodjęcie niezwłocznie czynności polegających na złożeniu przedmiotowych podpisów naraziłoby pracownika na szkodę.

Zdaniem powódki strona pozwana nie dokonała wnikliwej i całościowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, czego wynikiem jest błędne twierdzenie, iż czynności podejmowane przez powódkę w trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim miały charakter stały i systematyczny, podczas gdy, jak podkreśliła powódka, czynności te dotyczą tego samego zdarzenia w postaci wypadku przy pracy jednego pracownika powódki.

Powódka nie zgodziła się również ze stanowiskiem strony pozwanej, iż podjęte przez nią czynności zmierzały do uzyskania zarobku. Zaznaczyła przy tym, iż zarzucane jej czynności spowodowane były nagłym i niespodziewanym zdarzeniem w postaci wypadku przy pracy pracownika w żaden sposób nie generują możliwości powstania jakiegokolwiek zarobku dla powódki. Co więcej czynności takie nie stanowią standardowo i regularnie wykonywanych czynności w ramach obowiązków pracowniczych, ani tym bardziej nie stanowią świadczenia pracy przez powódkę.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w. W. w odpowiedzi na odwołanie wniosła o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazała, iż zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia.

Dodała, iż jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa m.in. w art. 17 ustawy zasiłkowej, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Jak podniosła strona pozwana, zgodnie z przepisem art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczenia społecznego jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za nienależne świadczenia uważa się m.in. świadczenia przyznane

lub wypłacane na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 2).

Strona pozwana, wskazała, iż powódka jest współwłaścicielem Zakładu (...) i w okresach orzeczonej niezdolności do pracy, tj. od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 23 kwietnia 2012 r., od dnia 24 kwietnia 2012 r. do dnia 18 maja 2012 r., od dnia 19 maja 2012 r. do dnia 11 czerwca 2012 r., od dnia 12 czerwca 2012 r. do dnia 03 lipca 2012 r. oraz od dnia 04 lipca 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. wypełniała i podpisywała dokumenty w celu wypłaty świadczeń z powodu choroby dla J. C., tj.:

- dokonywała adnotacji na zwolnieniach lekarskich ww. pracownika,
- wypełniała druk ZUS Z-3.

Zdaniem strony pozwanej powódka naruszyła tym samym zasady prawidłowego korzystania ze zwolnień lekarskich, wobec czego zaskarżoną decyzją odmówiono jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. i zobowiązała ją do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 9 607,75 zł (wraz z odsetkami) za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 26 czerwca 2012 r.

W oparciu o zgromadzony materiał dowodowy Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka jest współwłaścicielem Zakładu (...). Działalność gospodarczą prowadzi razem z mężem.

Przyjętą przez powódkę i jej męża praktyką jest, że powódka odpowiedzialna jest za sprawy kadrowe, zaś jej mąż za sprawy związane bezpośrednio z produkcją.

Dowód: zeznania świadka E. S. /k.32/,

przesłuchanie powódki /k.33/.

W okresach orzeczonej niezdolności do pracy, tj. od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 23 kwietnia 2012 r., od dnia 24 kwietnia 2012 r. do dnia 18 maja 2012 r., od dnia 19 maja 2012 r. do dnia 11 czerwca 2012 r., od dnia 12 czerwca 2012 r. do dnia 03 lipca 2012 r. oraz od dnia 04 lipca 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. powódka wykonywała czynności polegające na podpisywaniu dokumentów do wypłaty świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa dla swojego pracownika J. C., który uległ wypadkowi przy pracy.

Dokumenty opisane powyżej sporządzała i przywoziła powódce do domu E. S. zatrudniona w charakterze księgowej w Biurze Usług (...) świadczącym usługi na rzecz prowadzonej przez powódkę, wspólnie z mężem, działalności gospodarczej.

Powódka w ww. okresach dokonała następujących czynności:

- w okresie od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 23 kwietnia 2012 r.

dokonała adnotacji na zwolnieniach ww. pracownika za okresy od dnia 29 marca 2012 r. do dnia 06 kwietnia 2012 r. i od dnia 07 kwietnia do dnia 20 kwietnia 2012 r.,

- w okresie od dnia 24 kwietnia 2012 r. do dnia 18 maja 2012 r.

podpisała datowany na dzień 26 kwietnia 2012 r. druk ZUS Z-3, datowaną

na dzień 11 maja 2012 r. korektę tego druku wraz z datowanym na ten sam dzień pismem przewodnim, a nadto dokonała adnotacji na zwolnieniach lekarskich ww. pracownika za okresy od dnia 21 kwietnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r., od dnia 01 maja 2012 r. do dnia 04 maja 2012 r., od dnia 05 maja 2012 r. do dnia 11 maja 2012 r., od dnia 12 maja 2012 r. do dnia 25 maja 2012 r.,

- w okresie od dnia 19 maja 2012 r. do dnia 11 czerwca 2012 r.

dokonała adnotacji na zwolnieniach lekarskich ww. pracownika za okres od dnia 26 maja 2012 r. do dnia 14 czerwca 2012 r.,

- w okresie od dnia 12 czerwca 2012 r. do dnia 03 lipca 2012 r. dokonała

adnotacji na zwolnieniach lekarskich ww. pracownika za okres od dnia 15 czerwca 2012 r. do dnia 19 czerwca 2012 r. i od dnia 20 czerwca 2012 r. dnia 01 lipca 2012 r.,

- w okresie od dnia 04 lipca 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. dokonała

adnotacji na zwolnieniach lekarskich w sposób niezgodny z ich celem.

Nadto, powódka w spornym okresie, przebywając na zwolnieniu lekarskim, podpisała sporządzone przez świadczącego na jej rzecz usługi specjalistę ds. bhp J. S. pismo dot. wypadku pracownika powódki J. C. do placówki medycznej, która udzieliła temu pracownikowi pomocy medycznej.

Dowód: dokumentacja w aktach ZUS, w tym:

- karta zasiłkowa powódki,

- podpisany przez powódkę datowany na dzień 26 kwietnia 2012 r. druk ZUS Z-3,

- podpisany przez powódkę datowana na dzień 11 maja 2012 r. korekta druku ZUS Z-3 wraz z podpisanym przez powódkę pismem przewodnim,

zeznania świadka R. C. /k.27-28/,

zeznania świadka J. S. /k.28/,

zeznania świadka E. S. /k.32-33/,

przesłuchanie powódki /k.33/.

W związku z orzeczoną niezdolnością do pracy powódka, w spornym okresie, pobrała z funduszu chorobowego zasiłek chorobowy w kwocie 9 453,70 zł.

Dowód: karta zasiłkowa powódki – w aktach ZUS.

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2012 r. (znak: (...)) strona pozwana odmówiła powódce prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. zobowiązując ją jednocześnie do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 26 czerwca 2012 r. w kwocie 9 453,70 zł wraz z odsetkami w wysokości 154,05 zł (łącznie: 9 607,75 zł).

Dowód: decyzja strony pozwanej z dnia 10 sierpnia 2012 r.

- w aktach ZUS.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne nie podlegało uwzględnieniu.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana decyzją z dnia 10 sierpnia 2012 r. (znak: (...)) odmówiła powódce prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 25 lipca 2012 r. zobowiązując ją jednocześnie do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia 26 czerwca 2012 r. w kwocie 9 453,70 zł wraz z odsetkami w wysokości 154,05 zł (łącznie: 9 607,75 zł). W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji strona pozwana zarzuciła powódce wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem.

Zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 77 poz. 512 z późn. zm.) ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia.

Należy wskazać, iż okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy były w znacznej mierze bezsporne. Istotą sprawy było rozstrzygnięcie, czy powódka dokonując zarzucanych jej czynności w istocie wykorzystywała zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów jako że żadna ze stron nie podważyła w toku procesu skutecznie ich wiarygodności i autentyczności.

Sąd dał nadto wiarę konkretnym, logicznym i wzajemnie uzupełniającym się zeznaniom świadków R. C. /k.27-28/, J. S. /k.28/, E. S. /k.32-33/ oraz samej powódki /k.33/.

Z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika jednoznacznie, iż powódka w spornym okresie nie sporządzała żadnych dokumentów i nie wypełniała żadnych druków.

Bezspornym natomiast pozostaje, iż powódka w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wielokrotnie podpisała datowany na dzień 26 kwietnia 2012 r. druk ZUS Z-3, datowaną na dzień 11 maja 2012 r. korektę tego druku wraz z datowanym na ten sam dzień pismem przewodnim, pismo do placówki medycznej w związku z wypadkiem jej pracownika. Nadto, powódka, w spornym okresie umieściła adnotację na szeregu zwolnieniach lekarskich tego pracownika.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 09 czerwca 2009 r. (sygn. akt II UK 403/08) wykonywanie przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą w trakcie pozostawania na zwolnieniu lekarskim czynności związanych z tą działalnością stanowi – poza przypadkiem kontynuowania działalności w okresie hospitalizacji – wykorzystywanie przez nią zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z jego celem i jako takie powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego. W tym sensie pod pojęciem pracy zarobkowej należy rozumieć

wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających przedsiębiorcę (i zarazem pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim) w istotny sposób.

Podobną tezę sformułował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 kwietnia 2005 r. (sygn. akt I UK 370/04) wskazując, iż „ Pracą zarobkową, której wykonywanie w okresie orzeczonej niezdolności do pracy powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25.6.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267) jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, w tym pozarolnicza działalność gospodarcza, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w istotny sposób organizmu przedsiębiorcy i zarazem pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim”.

Należy podkreślić, iż powódka prowadzi firmę wspólnie z mężem, który sam mógł podpisać przedmiotowe dokumenty.

W ocenie Sądu za chybioną należy uznać argumentację powódki, iż dokonała ona z mężem podziału obowiązków w wyniku, którego mąż miał zajmować się tylko sprawami dotyczącymi produkcji. Wewnętrzny podział obowiązków w firmie, której współwłaścicielem jest powódka nie przesądza o niemożności złożenia podpisu przez drugiego współwłaściciela w sytuacji gdy powódka znajduje się na zwolnieniu lekarskim, tym bardziej, że jak w toku procesu podkreślała sama powódka dokumenty były już sporządzone przez właściwe do tego osoby i należało je jedynie podpisać. Skoro zatem wkład powódki w złożenie stosownej dokumentacji do ZUS ograniczał się, jak twierdzi sama powódka, do dokonania czysto technicznej czynności polegającej na złożeniu podpisów na przygotowanych dokumentach oraz na umieszczeniu krótkich adnotacji na zwolnieniach lekarskich pracownika nie sposób przyjąć, iż czynności tych nie mógł dokonać mąż powódki, choćby w istocie nie był za bardzo zorientowany w sprawach kadrowo-płacowych.

W świetle powyższego należy uznać, iż powódka, która w spornym okresie podpisała, nie jeden, a szereg dokumentów, umieszczając jeszcze na większości z nich adnotację, wykorzystała zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem, a co za tym idzie pobrane przez nią świadczenie było świadczeniem nienależnym.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 66 ust. 2 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zmianami) jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń stanowi z kolei tytuł wykonawczy w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Należy również wskazać, iż zgodnie z art. 84 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się świadczenia przyznane na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenie przez osobę pobierającą świadczenie.

Biorąc pod uwagę dokonane wyżej ustalenie i przeprowadzone rozważania, Sąd uznał, że nie było podstaw do uwzględnienia odwołania powódki i dlatego, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie, co znalazło swoje odzwierciedlenie w sentencji wyroku.